IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży**
(nr 145)
z dnia 27 października 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 145)

27 października 2022 r.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży, obradująca pod przewodnictwem poseł **Mirosławy Stachowiak-Różeckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2023 (druk nr 2653) w zakresie:

1) części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9,
d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10,
e) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu szkolnictwa wyższego i nauki z zał. nr 4 i 15;

2) planów finansowych agencji wykonawczych z zał. nr 11:
a) Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
b) Narodowego Centrum Nauki;

3) planów finansowych państwowych osób prawnych z zał. nr 14:
a) Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej,
b) Centrum Łukasiewicz;

4) części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk:
a) wydatki z zał. nr 2,
b) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9;

5) części budżetowej 90 – Akademia Kopernikańska:
a) wydatki z zał. nr 2,
b) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9;
6) części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9,
d) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu oświaty i wychowania z zał. nr 4 i 15;

7) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 29.

W posiedzeniu udział wzięli: **Wojciech Murdzek** sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki wraz ze współpracownikami, **Arkadiusz Mężyk** przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich wraz ze współpracownikami, **Janusz Szczerba** prezes Rady Szkolnictwa Wyższego

i Nauki, **Paweł Rowiński** wiceprezes Polskiej Akademii Nauk wraz ze współpracownikami, **Tadeusz Latała** kanclerz Polskiej Akademii Nauk, **Julian Srebrny** wiceprzewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność" Uniwersytetu Warszawskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Kalinowska-Wójcik**, **Daria Grochowska**, **Anna Góral** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Witam państwa posłów, witam gości.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2023, druk nr 2653, w zakresie: część budżetowa 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, plany finansowe agencji wykonawczych Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, plany finansowe agencji wykonawczych Narodowe Centrum Nauki, plany finansowe państwowych osób prawnych Narodowa Agencji Wymiany Akademickiej, Centrum Łukasiewicz, części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk, części budżetowej 90 – Akademia Kopernikańska, części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie ma uwag. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny.

Przystępujemy do realizacji porządku obrad. Najpierw część budżetowa 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, plany finansowe Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Centrum Nauki Narodowej Wymiany Akademickiej, Centrum Łukasiewicz. Bardzo proszę o zabranie głosu pana ministra Wojciecha Murdzka. Witamy pana ministra. Bardzo proszę o zabranie głosu w tym zakresie. Od razu kieruję taką prośbę, szczególnie do państwa gości, ponieważ jeśli chodzi o ten budżet i sprawy, które tu poruszamy, one były bardzo szczegółowo omawiane na podkomisji. Posłowie mają również inne komisje budżetowe i nie chciałabym sytuacji, w której państwo nie będziecie w tej sali mówić do nikogo innego niż ja. Przed spotkaniem rozmawiałam z panem rektorem, zgodnie z naszym programem zaplanowane jest spotkanie, posiedzenie Komisji, które prawdopodobnie uda nam się zorganizować jeszcze w listopadzie, poświęcone ewaluacji i wtedy na pewno będzie okazja, żeby na tej Komisji spokojniej i dłużej porozmawiać o wielu innych sprawach związanych ze szkolnictwem wyższym, więc zapraszam na to spotkanie, a dziś prosiłabym o taką dyscyplinę związaną tylko z tym, co omawiamy, czyli budżetem na 2023 rok. Proszę bardzo, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki Wojciech Murdzek:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, stosując się do tego wskazania, spróbuję jeszcze bardziej skondensować to, co miałem przygotowane. Jeśli chodzi o projekt ustawy budżetowej na rok 2023, nakłady na szkolnictwo wyższe i naukę ponoszone ze środków publicznych wynoszą 36 691 000 tys. zł. Jak zwykle nie będę czytał tych szczegółowych końcówek. W relacji do analogicznej kwoty ujętej w ustawie budżetowej na rok 2022 są to nakłady, które wzrastają o blisko 3 000 000 tys. zł, czyli nominalnie o 8,7%. Udział nakładów na szkolnictwo wyższe i naukę w Produkcie Krajowym Brutto wyniesie zatem 1%, bo czasami to odniesienie do PKB jest przedmiotem dyskusji. Myślę, że pominę część dochodową, bo to są 64 000 tys. zł. W części wydatków jest kwota 25 273 000 tys. zł, tu już przechodzę do tej sumy, na którą wpływ ma minister edukacji i nauki. W relacji ujętej w ustawie budżetowej na 2022 rok wydatki maleją o 2 715 000 tys. zł i może byłoby to niepokojące, natomiast trzeba zauważyć, że z gestii ministra edukacji przechodzi kwota ponad 4 000 000 tys. zł pod Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w związku z przeniesieniem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Zatem w ramach środków, tych bez zmniejszenia, wzrost jest na poziomie 7,8%. To jest istotne w czytaniu budżetu, ponieważ to jest zmiana w pewnej strukturze i warto na to zwrócić uwagę, bo było nie było, ale jest to kwota ponad 4 000 000 tys. zł. W wydatkach na szkolnictwo wyższe i naukę to 24 768 000 tys. zł to jest 98% wydatków, tam jest część administracja, obrona narodowa, kultura, ochrona dziedzictwa, to jest próg 2% w stosunku do całości, w związku z tym istotą jest ta podstawowa kwota. Na działalność dydak-

tyczną i badawczą, to jest taki najbardziej czytelny i bieżący poziom, przewidziane jest 18 265 000 tys. zł. Tutaj też pojawiają się szczegółowe kwoty związane z pomocą materialną dla studentów i doktorantów – 1 499 000 tys. zł, tu nadmienię, bo to było przedmiotem pracy Komisji, ale jest to temat interesujący i dyskutowany, że od stycznia chcemy podnieść ten próg dochodowy, żeby więcej studentów mogło korzystać z pomocy materialnej. Skutek tego podniesienia to będzie 130 000 tys. zł w skali roku, do prawie 1300 zł.

Narodowe Centrum Nauki 1 435 000 tys. zł. Pozostaje część celowa dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, wbrew temu co mówiłem, na poziomie 935 000 tys. zł, ponieważ to są te programy, które trwają i są programami krajowymi, które zainicjowało ministerstwo. Te programy będą kontynuowane jako dotacje celowe Ministerstwa Edukacji i Nauki. Współpraca z zagranicą 529 000 tys. zł. Programy ministra 436 000 tys. zł, w tym na przykład doktoraty wdrożeniowe ponad 100 000 tys. zł. Działalność sieci badawczej Łukasiewicz 381 000 tys. zł. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej 167 000 tys. zł. Kredyty studenckie 47 000 tys. zł, środki na utrzymanie Biura Rady Doskonałości Naukowej, Biura Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Parlamentu Studentów, Reprezentacji Krajowej Doktorantów, Rady Głównej Nauki na to wszystko są środki pozwalające tym podmiotom dobrze funkcjonować. Dotacje celowe dla Ośrodka Przetwarzania Informacji Państwowego Instytutu Badawczego 83 000 tys. zł. Warto też zwrócić na to uwagę, bo ilość takich użytecznych programów, które są opracowywane i pilotowane przez OPI, jest duża. To jest taki filar informatyczny funkcjonowania systemu. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ma w tym budżecie 300 000 tys. zł, ale z tego co słyszeliśmy i wiemy, pojawią się duże kwoty rozwojowe jako zamówienia Ministerstwa Obrony Narodowej, tak że myślę, że w innych budżetach będzie to widoczne, ale tak tylko sygnalizuję, bo ta część zawsze towarzyszyła. Centrum Nauki Kopernik 22 000 tys. zł, w tym dotacja podmiotowa 10 000 tys. zł. Muzeum Techniki 3900 tys. zł, na funkcjonowanie 3300 tys. zł, czyli utrzymujemy te wszystkie kwestie, które zawsze funkcjonowały, w tym duży program Uniwersytetu Warszawskiego. To jest wieloletni program inwestycyjny i na przyszły rok przewidujemy blisko 120 000 tys. zł. Zadania inwestycyjne szkół wyższych, te związane z kształceniem 269 000 tys. zł, te związane z działalnością naukową 209 000 tys. zł. Narodowe Centrum Nauki to już mówiłem, ale w przypadku inwestycyjnych rzeczy to jest 1300 tys. zł. Myślę, że to są te rzeczy, które warto podkreślić.

Przy naszej ostatniej dyskusji budżetowej zainteresowanie wzbudzały strefy odkrywania wyobraźni i aktywności pilotowane przez Centrum Nauki Kopernik. Na to przeznaczamy 63 000 tys. zł. To też spora kwota, żeby ten program dokończyć w ramach rozstrzygniętego konkursu, a będziemy się zastanawiać, bo są sygnały, że w kolejnej edycji też znaleźliby się chętni.

Tak selektywnie patrzę na co jeszcze zwrócić uwagę. Nominalnie dotacje celowe, patrząc tak całościowo, wyniosą 4 000 000 tys. zł i tutaj są środki związane z NCBR, o którym wspomniałem, z NCN, z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej, związane z kredytami studenckimi, z Centrum Łukasiewicza, z Instytutami Sieci Łukasiewicz, z OPI i wieloletni program Uniwersytetu Warszawskiego. Środki europejskie 122 800 tys. zł. Tak jak wspomniałem, dużo środków europejskich było lokowanych w NCBR i to będzie podlegało już pod inne ministerstwo. Myślę, że w takim skrótowym, szybkim tempie, nie wchodząc w zbytnie szczegóły, które były i pewnie jeszcze będą dyskutowane na Komisji Edukacji, to myślę, że w telegraficznym skrócie przedstawiłem parę takich akcentów budżetowych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę panią poseł Agnieszkę Dziemianowicz-Bąk o przedstawienie koreferatu i wniosków.

Poseł Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni goście, po zapoznaniu się z projektem budżetu w zakresie części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, a także opinią Biura Analiz Sejmowych oraz po dyskusji na podkomisji niezmiennie wnoszę o wydanie opinii negatywnej w omawianym zakresie. Wydatki na naukę w odniesieniu do PKB spadają. Rok temu było to 1,24% prognozowanej wielkości PKB, w tym roku to tylko 1,11%. Rok temu miałam przyjemność przedstawiać analogiczny koreferat i już wówczas

zwracałam uwagę na to, że wydatki na szkolnictwo wyższe i naukę hamują. Ten trend się utrzymuje. Nadal też jest bardzo niepokojący. Podczas posiedzenia Komisji za pośrednictwem przewodniczącego, za co bardzo serdecznie dziękuję, zadałam pytanie o wzrost wynagrodzeń w przyszłym roku w szkolnictwie wyższym dla pracowników nauki oraz dla pracowników administracyjnych w państwowych jednostkach budżetowych objętych omawianą częścią budżetu. Uzyskane informacje nie są satysfakcjonujące. Przy obecnej sytuacji, jeżeli chodzi o inflację, wzrost cen i wzrost kosztów funkcjonowania gospodarstw domowych ciężko uznać podwyżki na poziomie 4,4% za satysfakcjonujące. Podczas posiedzenia podkomisji przedstawiciele Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich zwracali uwagę i przedstawiali bardzo jednoznaczną diagnozę tego budżetu, że jest on po prostu budżetem zabójczym, który nie umożliwia rozwoju, ani nawet powstrzymania negatywnej tendencji odpływu, przede wszystkim młodych, pracowników tego sektora. W związku z powyższym, tak jak wspomniałam, wnioskuję o negatywne zaopiniowanie tej części budżetowej. Dziękuję.

Sekretarz stanu w MEN Wojciech Murdzek:

A coś się zmieniło pani poseł, bo opinia była pozytywna?

Poseł Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Lewica):

Nie, nic się nie zmieniło. Przekazany przeze mnie na podkomisji koreferat zawierał opinię negatywną. Doszło do jakiegoś nieporozumienia. Dzisiaj wyjaśniałam to w sekretariacie. Nie wiem, dlaczego odczytana została odmienna opinia. Moja przekazana opinia była opinią negatywną. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Jedno zdanie pan minister.

Sekretarz stanu w MEN Wojciech Murdzek:

Jedno zdanie, bo powinniśmy bazować na faktach. Nie możemy mówić 4,4%, które są zmianą tegoroczną, jeżeli mówimy o budżecie na 2023 rok. To prośba, żeby koreferat dotyczył budżetu na rok 2023, a nie tegorocznego budżetu. To tylko taka uwaga.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Lasek.

Poseł Maciej Lasek (KO):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni goście, Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich wskazało, że inflacja, szybko rosnące ceny energii, często o kilkaset procent, ja rozumiem, że będą ograniczenia, to znaczy, że będzie cena gwarantowana, ale tak czy inaczej ten wzrost, nawet po wczorajszej Komisji, będzie sięgał trzech do czterech razy. Spowoduje to, że sytuacja polskich podmiotów szkolnictwa wyższego i nauki będzie coraz gorsza. To nie o to chodzi, że będzie coraz gorsza, ale zmusi je również do radykalnego ograniczenia działalności i inwestowania w rozwój infrastruktury badawczej. W tej chwili chciałbym się skupić praktycznie tylko na tym. Czytam, że badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom, czyli to tak naprawdę co na końcu jest najbardziej istotne dla polskiego przemysłu, dla rozwoju, dla zwiększenia PKB, wzrosną rok do roku o 0,35% przy 17%, a prawdopodobnie w najbliższym czasie znacznie większej inflacji. To jest cofanie się w zastraszającym tempie.

Drugim elementem jest wzrost pomocy materialnej dla studentów i doktorantów. Ten wzrost będzie wynosił 0,48% w stosunku do roku poprzedniego. Szanowni państwo, jak my, jako pracownicy naukowi, nauczyciele akademiccy, mamy dzisiaj namawiać kogokolwiek, żeby poszedł tą ścieżką kariery, żeby poszedł na studia doktoranckie, żeby starał się nas za jakiś czas zastąpić? To jest zapaść. To jest tragedia szkolnictwa wyższego. Tych elementów jest znacznie więcej, ale te dwa podstawowe, o płacach rozmawialiśmy już wczoraj na specjalnej podkomisji, ale tak naprawdę ograniczenie środków na badania naukowe i de facto ograniczenie środków na wsparcie studentów i doktorantów, którzy chcieliby wybrać ścieżkę kariery naukowej, jest niedopuszczalne.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pani poseł Katarzyna Lubnauer.

Poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Chciałam tylko dodać, ponieważ tu się pan broni, że 4,4% dotyczyło roku 2022, więc chciałam przypomnieć, że na rok 2023 jest zaplanowane 7,8%, ale równocześnie w tym samym państwa budżecie inflacja jest zaplanowana na 9,8% i wszyscy eksperci mówią, że jest zaniżona. W związku z tym to realnie oznacza, że w jednym roku, w którym mamy inflację w tej chwili 17,2%, nie wiem jaka będzie średnioroczna, ale zapewne kilkunastoprocentowa i w kolejnym roku, w którym inflacja jest zapowiadana przez państwo, czyli przez rząd na 9,8%, więc będziemy mieli waloryzację o 7,8%. Dość łatwo policzyć, że oznacza to, że w ciągu tych dwóch lat pensje w stosunku do cen żywności, energii, do cen życia w ogóle spadną znacząco i dramatycznie. W związku z tym zauważmy, że mamy do czynienia z dalszą pauperyzacją zawodu pracownika uczelni i pracownika naukowego.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Pani poseł Krystyna Szumilas, proszę.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Dziękuję pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, po pierwsze, taka uwaga do uwagi, którą na początku wygłosiła pani przewodnicząca, to znaczy do tego fragmentu mówiącego o tym, że dzisiaj to mamy mówić krótko, bo mamy inne zajęcia, a że w listopadzie będzie dodatkowa Komisja i wtedy będziemy mogli przy okazji ewaluacji porozmawiać o budżecie. Chciałam przypomnieć, że trwają prace budżetowe. Dzisiaj spotykamy się po to, żeby poznać ten budżet, zastanowić się nad jego negatywnymi i dobrymi stronami i przygotować się do drugiego czytania w Sejmie, żeby złożyć poprawki, wskazać te dziedziny i te obszary, które wymagają dofinansowania, a już pan poseł Lasek i wczoraj na zwołanej przez opozycję Komisji widzieliśmy, że ten budżet ani nie spełnia oczekiwań, ani takich podstawowych warunków pozwalających na to, żeby edukacja, szkolnictwo wyższe i nauka były w Polsce traktowane poważnie. Myślę jednak, że jako posłowie powinniśmy tutaj wysłuchać strony społecznej i apeluję do państwa, żebyście państwo jednak powiedzieli, bo ważne jest, żeby w protokole i w przestrzeni publicznej wybrzmiała informacja, jaka jest prawda o budżecie dla szkolnictwa wyższego i nauki. Chcę tutaj zadeklarować, że przygotowujemy poprawki w drugim czytaniu zwiększające środki na naukę i szkolnictwo wyższe i popieramy wniosek związany z negatywną opinią budżetu przekazanego nam przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Powiem szczerze, że po dyskusjach w różnych gremiach, na podkomisji i na Komisji, miałam nadzieję, że do tego dzisiejszego dnia usłyszymy tutaj jednak jakąś deklarację ze strony Ministra Edukacji i Nauki, że ten wzrost płac będzie wyższy, że środki będą dodane, bo tak między wierszami czytałam, że państwo obiecywaliście, że coś zrobicie. Jak widzę, są to tylko jakieś propagandowe obiecanki, natomiast rzeczywistość jest całkiem inna, twarda i bezwzględna. Tą rzeczywistość chcemy po prostu zmienić. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję pani poseł. My się jak zwykle nie rozumiemy, pani i ja. Ja poprosiłam, żeby dyskusję zawęzić do budżetu 2023 roku i darować sobie na tym spotkaniu inne zagadnienia i tematy, bo zwykle istnieje taka presja, potrzeba i determinacja, zwłaszcza po stronie gości, co rozumiem, żeby przy każdej okazji, również w budżecie, dotykać dużo większej ilości zagadnień, które dotyczą szkolnictwa wyższego. Proszę się bardziej koncentrować na moich wypowiedziach, to nie trzeba będzie tłumaczyć. Korzystając, że jestem przy głosie, chcę zgłosić wniosek przeciwny do proponowanego przez panią poseł Agnieszkę Dziemianowicz-Bąk. Oddaję głos gościom. Zgłasza się pan rektor. Bardzo proszę.

Przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich Arkadiusz Mężyk:

Szanowni państwo, mam przyjemność reprezentować Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich. My od dłuższego czasu prosiliśmy o spotkanie z panem premierem Mateuszem Morawieckim, żeby porozmawiać na temat sytuacji szkolnictwa wyższego.

Państwo jesteście po posiedzeniu podkomisji budżetowej, w związku z tym te wszystkie sprawy były dosyć mocno dyskutowane. To spotkanie odbyło się dzisiaj o godzinie 11:00. Była pani przewodnicząca Komisji, był pan premier Morawiecki, był pan minister Czarnek, były wszystkie instytucje przedstawicielskie, te sześć instytucji plus Akademia Nauk, Rada Doskonałości Naukowej. O ile dobrze pamiętam, teraz wymieniłem wszystkie te instytucje.

Szanowni państwo, przedstawiliśmy panu premierowi trudną sytuację w szkolnictwie wyższym i nauce, także te trudne nastroje, które są w tej chwili, to znaczy przede wszystkim nastrój zniechęcenia wynikający z niskich wynagrodzeń i niebezpieczeństwo znaczącego odpływu kadry, nie tylko akademickiej, ale także administracyjnej, brak napływu nowych, młodych, zdolnych ludzi, doktorantów. Odnosiliśmy się również do kwestii związanej z utrzymaniem aparatury badawczej. Zaproponowaliśmy rozważenie zwiększenia wynagrodzeń o 17,2% od 1 stycznia 2023 roku, co wyliczyliśmy, że łączny koszt z obsługą tej podwyżki, która była 4,4% to było około 2 400 000 tys. zł, czyli mniej więcej 1 000 000 tys. zł więcej niż jest zaplanowane w przypadku podniesienia wynagrodzeń o 7,8% od maja tego roku.

Ponadto zawnioskowaliśmy o zwiększenie budżetu na szkolnictwo wyższe i naukę w takiej kwocie, aby subwencja przekazana uczelniom w 2023 roku wzrosła łącznie o co najmniej 3 500 000 tys. zł, czyli do kwoty 18 700 000 tys. zł. To jest ta kwota, która jest w ramach subwencji przekazywana uczelniom w stosunku do planowanych w tej chwili 17 000 000 tys. zł. Zwracaliśmy również uwagę na kwestie związane z utrzymaniem tej cennej aparatury. Dyskusja była długa. Wszystkie instytucje przedstawicielskie poparły nasze postulaty. Pan premier powiedział, że na początku przyszłego roku, po rozeznaniu wskaźników ekonomicznych, będzie dalej rozpoznawał ten temat. Tyle informacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo dziękuję za to zwięzłe sprawozdanie ze spotkania. Zgłasza się jeszcze pan przewodniczący i pani poseł.

Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki Janusz Szczerba:

Pani przewodnicząca, panie posłanki i panowie posłowie, Janusz Szczerba Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego. Panie ministrze, my też odnosimy się negatywnie do projektu tego budżetu. Ja nie będę tak długo i do końca omawiał tych wszystkich punktów. Powiem w ten sposób, pan minister powiedział, że ten budżet daje dobrą realizację zadań uczelni. Ja bym powiedział, że to jest poziom egzystencji uczelni. Tu nie ma rozwoju, to jest tylko przeżycie. A dlaczego? Dlatego że oczywiście w nominalnych kwotach on wzrasta różnie, ale jeżeli realnie uwzględnimy inflację, to sam plan zadaniowy to jest minus 19% na rok 2022/2023 inflacji, a kwoty, które są przeznaczone na działalność dydaktyczną i badawczą, to jest realnie około minus 15%. W związku z tym to jest budżet na przeżycie i egzystencję. Dlatego chciałem tylko zadać takie pytanie, jeżeli my mamy to w planie zadaniowym i państwo dajecie nam zadania zapewnienia dostępu do edukacji na poziomie wyższym, czyli podniesienie tego zapewnienia, bo tak jest we wskaźnikach, oraz podniesienie poziomu badań naukowych, o którym już mówił pan poseł Lasek, to chciałbym zapytać, w jaki sposób możemy zrealizować założone wskaźniki i cele przy przedstawionym budżecie? To jest nasze główne pytanie. Mamy stawiane zadania. W planie zadaniowym jest wzrost. Budżet jest realnie mniejszy, niż był, więc pytam, jak szkolnictwo wyższe i nauka, a zwłaszcza pracownicy, mają realizować te zadania? Na tym pozostanę. Powiem tylko tyle, że apelujemy do państwa posłów, że po to, żeby realizować te zadania i żeby naprawdę nie było dramatycznej sytuacji, proponujemy wzrost planowanych wydatków w budżecie państwa ogólnie na szkolnictwo wyższe i naukę o 25%. Wtedy będziemy mogli złapać spokojny oddech po 2022 roku. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Jeśli pan pozwoli, to teraz pani poseł. Dobrze? Pani poseł Fabisiak, bardzo proszę.

Poseł Joanna Fabisiak (KO):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, swoje pytanie skieruję do pana rektora reprezentującego wszystkie uczelnie. Panie rektorze, jeśli mogłabym prosić, to jednak o ocenę budżetu, a nie o sprawozdanie ze spotkania. Spotkanie jest tu i teraz, jest na Komisji, która będzie podejmowała decyzję. Spotkania z takimi czy z innymi władzami, oczywiście państwo je przeprowadzacie, natomiast to jest rzecz drugorzędna, więc, jeśli mogłabym jeszcze prosić, panią przewodniczącą, aby pan rektor ustosunkował się, bo przecież nie reprezentuje swojego stanowiska, tylko stanowisko szkolnictwa wyższego i rektorów. To pierwsza rzecz.

Druga rzecz, panie rektorze, jeśli dobrze zrozumiałam, to dla mnie to jest jakaś pomyłka, bo jeśli pan premier obiecuje, że będzie coś rozważał po 1 stycznia, kiedy debatujemy nad budżetem, to to są, przepraszam, ale gruszki na wierzbie, bo to teraz formułujemy budżet i to teraz zrobimy albo nie zrobimy tego zabezpieczenia. Gdybyśmy mogli wrócić, bo pana głos jest dla nas niezmiernie istotny. Ale pana głos, a nie pana relacja ze spotkania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Pan rektor w ramach odpowiedzi. Potem pan profesor. Bardzo proszę.

Przewodniczący KRASP Arkadiusz Mężyk:

Dziękuję bardzo. Dlatego podałem te informacje, ponieważ odnosimy się bezpośrednio do budżetu, prawda? Wnioskujemy o zwiększenie tego budżetu o 3 500 000 tys. zł. W związku z tym myślę, że jest jednoznaczna konstatacja, że kwota, która jest w tej chwili, jest nie do przyjęcia i proponujemy zwiększenie w tej części tej kwoty o 3 500 000 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Zastępca przewodniczącego KRASP Jacek Popiel:

Jacek Popiel, wiceprzewodniczący KRASP, prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tak, nasza propozycja jest taka, jak przedstawił to tutaj pan rektor Mężyk. Myśmy ją dzisiaj przekazali wprost panu premierowi z racji tego, że ta propozycja w żadnym wypadku nie zaspokaja obecnych potrzeb szkolnictwa wyższego i nauki. Mówię nauki z tej racji, że jest to uzgodnione także z Polską Akademią Nauk i instytutami Polskiej Akademii Nauk. Dlaczego? Dlatego że z jednej strony mówiliśmy o konieczności zwiększenia wynagrodzeń, zarówno nauczycieli akademickich, jak i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, bo traktujemy to jako jedno środowisko, z drugiej strony myśleliśmy o zwiększeniu stypendiów studentów w szkołach doktorskich, bo to jest powiązane z niezmienianą ciągle formą rozporządzenia dotyczącego minimalnego wynagrodzenia profesora. Wielokrotnie rozmawialiśmy na ten temat z panem ministrem Murdzkiem z racji tej, że to jest pochodna kwoty minimalnego wynagrodzenia profesora.

Trzecia kwestia, jednak bardzo istotna, to fakt, że kwestia energii jest jednym z elementów budżetu jednostek naukowych i szkolnictwa wyższego. Oczywiście gwarantowanie jej ceny na poziomie 785 zł brutto daje nam pewne gwarancje funkcjonowania uczelni, natomiast to jest tylko jeden element. Drugi element to jest właśnie kwestia wynagrodzeń pracowników uczelni i sfery instytutów badawczych i tego wszystkiego, co mówił pan profesor Lasek, a mianowicie utrzymania aparatury. My na spotkaniu z panem premierem, i pani przewodnicząca to potwierdzi, mówiliśmy o tym, że w ostatnich latach udało się trochę dogonić świat, gdy chodzi o wyposażenie laboratoriów naukowych w poszczególnych jednostek, natomiast w tej chwili jest problem prowadzenia badań w tych laboratoriach z racji tej, że nie ma na to środków finansowych, bo rektor czy prezes Polskiej Akademii Nauk patrzy przede wszystkim całościowym budżetem, a nie poszczególnymi jednostkami. Pani przewodnicząca potwierdzi to, co powiedziałem, że nie ma w tej chwili rektora uczelni państwowej, niepaństwowej, nie ma prezesa Polskiej Akademii Nauk czy dyrektora jednostki badawczej, który nie rozumiałby trudnej sytuacji budżetu. Wiemy, że wydatki na wojsko, na zbrojenie to jest priorytet, ale ja podkreśliłem, że druga sfera, która powinna podlegać priorytetom, gdy chodzi o politykę państwa, to jest nauka i to, co jest powiązane z myśleniem o tym, co będzie za pięć, dziesięć lat, bo jeśli następuje pogrzebanie rozwoju szkolnictwa wyższego i nauki, to za dziesięć lat będziemy w sytuacji potwornej zapaści. Wydaje mi się, że w jakimś wymiarze

te argumenty, pani przewodnicząca przyzna, zostały przekazane do premiera w sposób bardzo otwarty.

Jeśli pani poseł pyta o stosunek Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich to jest on do tego projektu negatywny z prostego względu, bez wzrostu trudno sobie wyobrazić realizację podstawowych celów szkolnictwa wyższego i nauki, a także wymiaru kształcenia studentów i doktorantów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Pan Julian Srebrny, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność" Uniwersytetu Warszawskiego Julian Srebrny:

Szanowni państwo, szanowny panie ministrze, ja mam jedno pytanie dotyczące tego, o czym mówił już pan rektor. Chodzi mi o specjalistyczne urządzenia badawcze. W tym roku, według tego, co mi się udało dowiedzieć w ministerstwie, 80% funduszy nie zostało przyznanych oczekującym jednostkom. Żeby kontynuować to, co było w zeszłym roku, potrzebne było 186 000 tys. zł, ale było tak mało, sądzę, że 30 000 tys. zł – 40 000 tys. zł, przeznaczonych dla tych jednostek, że 80% z nich musiało zahamować swoją działalność. To jest tak duży skok w porównaniu z tym, co było wcześniej, że dlatego się o to pytam. Chciałem się dowiedzieć, jaka suma w projekcie budżetu, o którym mówił pan minister, jest przeznaczona na specjalistyczne urządzenia badawcze i ile to jest w stosunku do tego, co my przeznaczamy na wsparcie zagranicznych urządzeń badawczych? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Panie ministrze, jeśli mogę prosić.

Sekretarz stanu w MEN Wojciech Murdzek:

W zasadzie jedna rzecz. Pani przewodnicząca, przed chwilą otrzymaliście państwo firmowane przez Radę Szkolnictwa Wyższego Związku Nauczycielstwa Polskiego wystąpienie, w którym jest sprzeczna teza z tym, co przed chwilą padło, bo pan był uprzejmy wygłosić tezę, że budżet jest zmniejszony, a w swoim wystąpieniu pokazujecie państwo wzrosty. Wyszczególniono 8,8%, 10,55%, 12,3%, 7,6%, 0,48%, 7,87%. Czym innym jest teza, czy wystarcza, czy nie wystarcza, a czym innym jest trzymanie się twardych liczb. W eter nie może pójść, że zmniejszamy budżet, bo to jest nieprawdziwa teza i tylko przeciw temu chciałem tutaj zaoponować.

Tak jak mówię, rozróżnijmy potrzeby i starania, żeby było więcej i tę rozmowę z panem premierem, który przyjął wszystkie wyjaśnienia, myślę, że biorąc też pod uwagę realne możliwości. Pragnę natomiast przypomnieć, że chcemy zrealizować ten postulat środowiska, żeby powiązać te podwyżki 4,4%, 7,8% i zaproponować zmianę najniższego wynagrodzenia minimalnego profesora, ze skutkami na wszystkie inne grupy, o 12,5%, zmieniając stosowne rozporządzenie. Skutki sumaryczne przechodzące 4,4% na przyszły rok to jest 600 000 tys. zł. 700 000 tys. zł to jest to 7,8% od maja. Łącznie, jak państwo sobie zsumujecie, to jest właśnie ten poziom 12,5%. 12,2%, a my chcemy 12,5% tego minimalnego profesorskiego. Nie mówimy, że to jest wyczerpująca i zgodna z postulatami odpowiedź dla środowiska, stąd ten postulat, który pojawił się dzisiaj w czasie rozmowy z panem premierem, ale tyle jest. W związku z tym trzeba przyznać, że to są dodatkowe środki. Trzeba też przyznać, że na dzisiejszym spotkaniu po raz kolejny mówiliśmy o dodatkowych środkach. Na dzisiaj jest to kwota 503 000 tys. zł w związku z trudną sytuacją uczelni, jeśli chodzi o takie utrzymaniowe rzeczy, łącząc to z maksymalną ceną energii elektrycznej, która i tak sprawia, że rachunki są dużo wyższe, ale nie tak dramatyczne, które były w ogóle poza jakimkolwiek progiem akceptowalności. Deklaracja pana premiera, że prowadzona będzie permanentna analiza cen energii i jeżeli będzie możliwość korekty, to na pewno możemy mówić o wysiłku, żeby zmniejszyć tę maksymalną kwotę bazową. Trzeba patrzeć też na to łącznie jako na ochronę przed nadmiernym wzrostem kosztów.

Nikt tu z nikim nie polemizuje, że jeśli nakłady na naukę będą, to cały system szkolnictwa wyższego i nauki je dobrze spożytkuje, w tym te kwestie aparaturowe. O tym też była dzisiaj mowa i pan rektor zwrócił uwagę, że ta kwestia była bardzo szczegółowo

podniesiona, w związku z tym nie chcę o tym mówić, ale to jest niezwykle ważny akcent, żeby nie zapóźnić się, jeśli chodzi o jakość i nowoczesność aparatury, a na pewno utrzymać w stopniu niepogorszonym tę aparaturę, która już jest. Była też mowa o dodatkowych, koniecznych środkach na ten cel. To tyle, bo myślę, że…

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Lasek w ramach ad vocem ma minutę i pan przewodniczący w ramach ad vocem ma minutę.

Poseł Maciej Lasek (KO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, chciałbym jednak, żeby nie pozostawić tego bez komentarza, bo w odniesieniu do poziomu inflacji środki w budżecie przeznaczane na naukę jednak nie wzrosły. Szanowni państwo, jeżeli liczylibyśmy to w ten sposób, a jesteśmy tutaj de facto w gronie ludzi ze ścisłym, technicznym wykształceniem i to jest łatwe do policzenia, o ile tak naprawdę spadły środki przeznaczone na naukę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Pan przewodniczący minutę.

Zastępca przewodniczącego KRASP Jacek Popiel:

Panie ministrze, ad vocem, przeczytam to, czego nie powiedziałem, bo chciałem skrócić. Mamy 17% inflację w 2022 roku, w 2023 roku prognozowaną na poziomie 11%, a rząd RP proponuje nam w projekcie budżetu i tu są wyliczenia, więc jeżeli byśmy poodejmowali, tak ja to poodejmowałem, to tyle wychodzi. Dziękuję.

Sekretarz stanu w MEN Wojciech Murdzek:

To nie trzeba było skracać.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Szanowni państwo, jeszcze jedno zdanie w ramach podsumowania spotkania, które odbywało się w Kancelarii Premiera z panem premierem i ministrem edukacji. Przede wszystkim chcę podziękować państwu, którzy brali udział w tym spotkaniu, za jedną rzecz, że w przeciwieństwie, mam wrażenie czasami w pracach Komisji, do moich kolegów z opozycji zauważyli państwo w tej dyskusji bardzo istotną rzecz, że żyjemy w sytuacji i mamy czas nadzwyczajny, a nie zwyczajny i odczułam, że z państwa strony jest dla tego zrozumienie. W tym miejscu chcę też podzielić taką listę priorytetów, które pan profesor wymienił na tym spotkaniu. Jeśli pan pozwoli, przypomnę. Rzeczywiście w pierwszym punkcie kwestie związane z obronnością. W drugim, i słusznie, kwestie nauki, bo to trzeba widzieć szerszy kontekst i jednak też plany na przyszłość, a w tej dziedzinie nie może być zapaści. Wobec tego przytoczę też państwu, że trzecim punktem w ramach tych priorytetów były kwestie związane z ochroną zdrowia. Niech to będzie również pointą na tym spotkaniu, bo myślę, że wszyscy podzielamy ten pogląd i tak zarysowane priorytety.

Przechodzimy do głosowań, czy mam nadzieję, do głosowania, zobaczymy. W pierwszej kolejności… Zamknęłam już dyskusję pani poseł, nie wymieniłam pani nazwiska, nie ma ad vocem. Głosujemy. Wobec tego w pierwszej kolejności głosujemy wniosek o pozytywne zaopiniowanie części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka…

Poseł Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Lewica):

Przepraszam, pani przewodnicząca, a czemu? Bo pierwszy wniosek był …

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

To ja prowadzę posiedzenie.

Poseł Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Lewica):

I dlatego, że to jest pani wniosek?

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Tak.

Poseł Agnieszka Dziemianowicz-Bąk (Lewica):

Aha. Dobrze, zadałam pytanie, uzyskałam odpowiedź. Dziękuję pani poseł bardzo serdecznie, że się pani wcina.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Proszę nie wykrzykiwać.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Kto z państwa jest za przyjęciem pozytywnej opinii do projektu budżetu państwa w zakresie części 28? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o wyniki. Głosowało 33 posłów: za 19, przeciw 14, nikt się nie wstrzymał (0). Szanowni państwo, przyjęliśmy wniosek o pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Wniosek formalny.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo proszę, wniosek formalny.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Jeżeli nie będę przeszkadzać, to nie dostanę głosu, teraz pan przeszkadza. Wniosek formalny. Pani przewodnicząca…

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Szanowni państwo, bardzo proszę umożliwić pani poseł zgłoszenie wniosku formalnego.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Zgłaszam wniosek formalny o to, aby pani przewodnicząca trzymała się roli przewodniczącego Komisji. My dzisiaj rozmawiamy o budżecie, który przedstawił rząd i dobrze, że w ostatniej chwili przed Komisją pan premier…

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Proszę wniosek formalny.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

To jest uzasadnienie mojego wniosku o zmianę sposobu prowadzenia Komisji i wynika to z regulaminu Sejmu. Bardzo się cieszę, że pan premier w ostatniej chwili, przed Komisją, zdecydował się na spotkanie ze środowiskiem uczelni wyższych, ale moim zdaniem jest to tylko i wyłącznie pi-arowski zabieg, bo my dzisiaj rozmawiamy o dokumencie, który został przedstawiony przez rząd. Jeżeli pan premier ma ochotę zmienić ten budżet, to jest droga formalna do zmiany.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję, przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk. Bardzo proszę pan minister Wojciech Murdzek.

Sekretarz stanu w MEN Wojciech Murdzek:

W projekcie ustawy budżetowej w części 67 – Polska Akademia Nauk ujęto kwotę 110 900 tys. zł, czyli wzrost o 4,7% w porównaniu do budżetu z 2022 roku. Przybliżając tę kwotę, dotacja podmiotowa to jest kwota 94 600 tys. zł, dotacja celowa 4000 tys. zł, dotacja celowa na zadania w zakresie kształcenia 192 tys. zł i dotacja celowa na wkład własny do programów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej 12 100 tys. zł. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę o koreferat i wnioski. Pani poseł Joanna Fabisiak.

Poseł Joanna Fabisiak (KO):

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, jeśli patrzymy na ten budżet, nie mając tej optyki inflacyjnej, to można wówczas przyjąć, że jest to budżet zachowawczy, czyli te wzrosty są na takim bezpiecznym poziomie, dającym możliwość realizacji podobnej jaka była, czyli bez specjalnej satysfakcji, ale z możliwością utrzymania tej

działalności. W momencie jednak kiedy odniesiemy się do zgłaszanych wcześniej uwag i całej dyskusji, powstaje ten sam problem, że tych wzrostów nie ma, a nawet zważywszy na wielkość wzrostów w poszczególnych działach należy powiedzieć o jeśli nie zapaści, to mało bezpiecznym budżecie.

Teraz pewna uwaga, bez której ta ocena byłaby niepełna. Otóż właściwie podczas każdej Komisji zwracamy uwagę na potrzeby podnoszenia poziomu nauki polskiej. Nie jest nam potrzebne nic więcej niż więcej środków, ponieważ polscy naukowcy sprawdzają się doskonale. Udowadniają to, że są w stanie dokonać tego, na czym nam zależy, czyli podnosić ten poziom. Ale z pustego i mądry Salomon nie naleje. To trzeba dzisiaj powtórzyć, że bez dostatecznego zabezpieczenia, którego gwarancji tu nie znajdujemy, nie jesteśmy w stanie osiągnąć jakiegokolwiek wzrostu. Jest to zatem taki budżet zachowawczy. Nie wiem, czy wszystko możemy powiedzieć i wytłumaczyć sytuacją. Naturalnie, że była sytuacja pandemii, teraz mamy sytuację wojny, nie wiem, jaką jeszcze będziemy mieli sytuację, natomiast albo przyjmujemy pewne priorytety i wtedy w ślad za tym powiedzenie A wymaga powiedzenia B. Takiego B w tym budżecie nie ma.

W związku z tym dokonując oceny tego budżetu w kontekście wcześniejszej dyskusji i de facto zmniejszenia środków, bowiem poprzedni budżet na 2021 rok był planowany przy tym wskaźniku inflacyjnym, w tej chwili nie pamiętam jaki dokładnie był poziom inflacji w październiku ubiegłego roku, na pewno był on przynajmniej o te 8 czy 9 punktów procentowych mniejszy. Należałoby zatem wzrost, który jest planowany, pomniejszyć o te 9%, bo to byłoby urealnienie tego budżetu, ale o tym była mowa, więc ja nie będę tego powtarzała. Ocena tego budżetu jest podobna jak ocena szkolnictwa wyższego, a więc niewystarczający i ocena negatywna. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

W takim razie proponuję wniosek przeciwny o przyjęciu uchwały z wnioskiem pozytywnym. Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Nie widzę. Zatem głosujemy… Przepraszam bardzo, proszę.

Kanclerz Polskiej Akademii Nauk Tadeusz Latała:

Tadeusz Latała, kanclerz Polskiej Akademii Nauk. Pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo, ja już informowałem, czy przekazywałem podobną informację na posiedzeniu podkomisji ekonomii i edukacji dotyczącą planowanego wzrostu finansowania Akademii. Otóż w opinii przygotowanej przez Biuro Analiz Sejmowych, którą otrzymali państwo posłowie, powtórzonej tu dzisiaj przez panią poseł Fabisiak, jest informacja o wzroście finansowania Akademii o 4,7% w stosunku do 2022 roku. Jeżeli natomiast uwzględni się decyzję ministra edukacji i nauki z października tego roku o wzroście finansowania Akademii o 3000 tys. zł, to oznacza, że budżet na 2023 rok jest w dokładnie takiej samej wysokości jak na rok 2022. Teraz stajemy w takiej oto sytuacji, że od 1 stycznia, a później jeszcze w czerwcu czy na przełomie czerwca i lipca, trzeba będzie obligatoryjnie przeprowadzić podwyżki płac, a muszę powiedzieć, że prawie 1/3 pracowników pomocniczych jednostek naukowych w Akademii, placówek naukowych, to są osoby o wynagrodzeniach na poziomie płacy minimalnej. Ja informowałem państwa o tym, że średnie wynagrodzenia w tych jednostkach, mówię tutaj oczywiście o bibliotekach, muzeach, archiwach, które są w zarządzaniu Akademii, Biblioteka Gdańska, instytucja trwająca nieprzerwanie 425 lat z ogromnie cennymi zbiorami, te wynagrodzenia są na poziomie 4800 zł, 4900 zł brutto. Mówiąc szczerze, nie wyobrażam sobie realizacji tego budżetu, bo to będzie oznaczało albo redukcję zatrudnienia w jednostkach pomocniczych, albo wstrzymanie się z wieloma zadaniami statutowymi realizowanymi przez te jednostki. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Pan Julian Srebrny.

Wiceprzewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UW Julian Srebrny:

Ja mam jedno pytanie, które powtarzam pewnie któryś rok z rzędu. To, co pan minister przedstawił, dotyczy w zasadzie korporacji Polskiej Akademii Nauk i paru jednostek pomocniczych. Czy mógłby pan coś powiedzieć o finansowaniu Instytutów Polskiej Aka-

demii Nauk? Dlaczego one nie są wydzielone? Bo to jest dużo ważniejsze niż działanie samej korporacji. Czy mógłby pan chociaż podać jakieś liczby? Jak wygląda finansowanie Instytutów Polskiej Akademii Nauk? To są chyba kilka razy, 10 razy albo więcej, większe sumy. To jest chyba bardziej istotne.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Nie jestem pewna, czy to jest ta sama część budżetu, prawda? Patrzę na pana ministra.

Sekretarz stanu w MEN Wojciech Murdzek:

Mogę odpowiedzieć, oczywiście, jeżeli byśmy zmienili przepisy i klasyfikacje budżetowe, to kiedyś może tak będzie, że będziemy widzieć to osobno, natomiast od lat jest dokładnie ta sama procedura i część budżetowa 67 dotyczy Polskiej Akademii Nauk, a nie instytutów. Instytuty są w ramach subwencji finansowanych i to jest bazowy poziom 700 000 tys. zł – 800 000 tys. zł, natomiast pan kanclerz dopiero niedawno dziękował za te 3000 tys. zł. My uprzedzamy, że takie wsparcie jest wsparciem jednorazowym i oczywiście chciałoby się, ale realnie nie liczymy skutków przechodzących. Co innego, jeżeli na przykład mówimy o 4,4%, to mówimy, że to jest łącznie ze skutkami przechodzącymi, poziom 600 000 tys. zł to skutki przechodzące. Tam, gdzie nie liczymy, tylko jest to jednorazowa wspierająca decyzja ministra przy jakiejś tam argumentacji, to pozostańmy na słowie dziękuję, a rozmawiajmy o tym, co w 2023 roku.

Przypomnę, że jeżeli zmienimy kwotę minimalną dla profesora, to w istotnej mierze będzie dotyczyło również Polskiej Akademii Nauk i jeżeli policzymy, to jest to poziom dodatkowych około 100 000 tys. zł w skali roku. W związku z tym, jeżeli ta wersja, że tak powiem, będzie wcielona w życie, a rozporządzenie mamy przygotowane, to pojawią się dodatkowe środki, które przynajmniej będą miały odzwierciedlenie w kwestiach płacowych. Stąd jeśli skutki związane są z doktoratami, czy z Polską Akademią Nauk są ściśle związane i zwiększają wysiłek, który trzeba podjąć, żeby to wszystko sfinansować, zmieniając dzisiaj to rozporządzenie na te 12,5%. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Pan kanclerz w ramach ad vocem. Króciutko proszę.

Kanclerz PAN Tadeusz Latała:

Pani przewodnicząca, szanowny panie ministrze, oczywiście wiem i rozumiem tę przedstawioną argumentację. Tym niemniej pan minister był uprzejmy wskazać wielkość wzrostu nakładów na naukę i to było 8,7 czy 7%, nie wiem, czy dobrze zapamiętałem, natomiast wzrost finansowania Akademii jest na poziomie 4,7%, więc jest różnica co najmniej 4% i stąd też mój apel o to, żeby potraktować Akademię przynajmniej tak jak pozostałe jednostki organizacyjne systemu nauki i szkolnictwa wyższego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Głosujemy. Proponuję w pierwszej kolejności przegłosowanie wniosku o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w części 67 – Polska Akademia Nauk.

Kto z państwa jest za przyjęciem wniosku o pozytywne zaopiniowanie? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o wyniki. Głosowało 34 posłów: za 19, przeciw 14, wstrzymał się 1 poseł. Wniosek został przyjęty.

Przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania części budżetowej 90 – Akademia Kopernikańska. Pan minister. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MEN Wojciech Murdzek:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, dyskusji o Akademii Kopernikańskiej było sporo przy podejmowaniu przez Wysoki Sejm ustawy tworzącej Akademię Kopernikańską, natomiast odzwierciedleniem tych decyzji powołujących Akademię jest w budżecie kwota 25 000 tys. zł, z czego 24 000 tys. zł to są wydatki bieżące, 1000 tys. zł to są wydatki inwestycyjne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Tomasz Zieliński, koreferat i wnioski.

Poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, panie ministrze, tak jak pan minister powiedział, przed nami dopiero działalność Akademii Kopernikańskiej. Od 1 stycznia planowany budżet to 25 000 tys. zł, 24 000 tys. zł wydatki bieżące, 1000 tys. zł wydatki majątkowe, w związku z powyższym wnoszę o pozytywne zaopiniowanie tej części budżetu.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Pan poseł Dziambor, bardzo proszę.

Poseł Artur Dziambor (Konfederacja):

Szanowni państwo, o Akademii Kopernikańskiej powiedziane było już wiele. Ja tylko powtórzę, że to całkowicie zbędna instytucja. Kolejna instytucja, którą tworzy sobie Prawo i Sprawiedliwość oczywiście ku chwale matki partii i ku zadowoleniu tej części Prawa i Sprawiedliwości, która akurat w tym dziale chce się jakkolwiek przysłużyć matce partii. Jest to 25 000 tys. zł wyrzuconych całkowicie w błoto. Powinniśmy głosować przeciwko temu i powinniśmy zamknąć tę instytucję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo proszę, pani poseł Katarzyna Lubnauer.

Poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Muszę powiedzieć, że właściwie to powinnam powtórzyć to samo, co powiedział pan poseł Dziambor. Rzeczywiście to są te pieniądze, które powinny pójść na PAN. Jeżeli znalazło się sto kilkadziesiąt milionów ekstra na coś, co jest do niczego niepotrzebne, 25 000 tys. zł, natomiast każde pieniądze, które by mogły pójść na coś, co by rzeczywiście służyło nauce, czyli na przykład na PAN zamiast tego idą na Akademię Kopernikańską, to są zmarnowane pieniądze. Na pewno będziemy składać tego typu poprawki, dlatego że uważamy, że ta instytucja to jest typowy przykład jak tworzyć synekury dla swoich.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Czy pani poseł Szumilas zgłasza się? Dziękuję, wobec tego chyba można zamknąć dyskusję. Czy pan minister chce zabrać głos? Szanowni państwo, w takim razie głosujemy. Powinnam zapytać, czy jest sprzeciw? Wnoszę, że jest.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Zgłaszamy wniosek o negatywną opinię dla tej części.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Czyli jest to sprzeciw wobec wniosku o pozytywną.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo proszę, szanowni państwo, głosujemy. Poddaję pod głosowanie wniosek pana posła Zielińskiego o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w części 90 – Akademia Kopernikańska.

Kto z państwa jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o wyniki. Głosowało 34 posłów: za 18, przeciw 15, nikt się nie wstrzymał (0). Wniosek za pozytywną opinią do części 90 – Akademia Kopernikańska został przyjęty przez Komisję.

Przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie. Pan minister Murdzek, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MEN Wojciech Murdzek:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w części 30 po stronie dochodów mamy 8000 tys. zł, nie będę tej kwocie poświęcał uwagi. Natomiast jeśli chodzi o wydatki, to chciałbym podkreślić, że jest istotny wzrost o 22,2%, to jest kwota 596 480 tys. zł. Chciałbym zwrócić uwagę na te akcenty, które w istotny sposób powodują ten wzrost. Mianowicie wzrost o 24,6% kosztów funkcjonowania komisji egzaminacyjnych powodowany wzrostem kosztu wynikającego z kwoty ilości uczniów. Tutaj jest to możliwy opis w szczegółach, ale go pominę. Druga istotna część, to jest w rozdziale 80195 – Pozostała działalność, tutaj jest kwota 132 995 tys. zł, czyli wzrost o 58 600 tys. zł. To są środki związane z inwestycjami i całą szeroką gamą wydatków. Te dwie kwoty powodują tak

istotny wzrost. W pozostałych działach myślę, że kwoty są zbliżone i są to wzrosty na poziomie 2-5%, w zależności od potrzeb. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, pan poseł Sławomir Skwarek przedstawi koreferat i wnioski do opinii.

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

W związku z przedstawioną opinią Biura Analiz Sejmowych i szczegółowym przedstawieniem planu dochodów i wydatków na podkomisji do spraw ekonomiki edukacji i nauki wnoszę o pozytywną opinię Wysokiej Komisji dla Komisji Finansów w zakresie części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie. Czy mogę od razu wyrazić swoją opinię do części 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 29? Również wnioskuję o pozytywną opinię do całej części 30 i części budżetowej 83 w zakresie Rezerwy celowej, pozycja 29.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, pani poseł Krystyna Szumilas.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, to jest jakieś kuriozum. Przypominam, że ta część, o której dzisiaj mówimy, Oświata i wychowanie, to jest Ministerstwo Edukacji i Nauki, tak? Czyli Ministerstwo Edukacji i Nauki zwiększa sobie budżet o… Proszę nie wyłączać, bo chyba mam głos, nie? Wyłączył się… Dobrze, czyli jakoś technicznie się sam wygasił, dobrze.

Jeszcze raz. Przypominam, że część 30 to jest Ministerstwo Edukacji i Nauki i Ministerstwo Edukacji i Nauki zwiększa sobie budżet o 22%. O 22% większy budżet dla Ministerstwa Edukacji. Panie ministrze, uzasadniając sytuację w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, powiedział pan, że zwiększyła się liczba uczniów. Przecież nie zwiększyła się liczba uczniów. Liczba uczniów spada. Ostatnio pan minister Czarnek bardzo wyraźnie o tym mówił. Te inwestycje, o których pan mówił, to jest fundusz pana ministra Czarnka. Widzieliśmy ostatnio w jaki sposób ten fundusz został podzielony. 95% środków poszło na organy prowadzące i związane z kościołem albo z katolickimi stowarzyszeniami. Myślę, że zasadnym jest zgłoszenie wniosku przeciwnego do pana posła koreferenta. Jesteśmy za negatywnym zaopiniowaniem tej części budżetu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Nikt więcej z państwa nie zabiera głosu. Bardzo proszę, przechodzimy do głosowania. Poddaję pod głosowanie wniosek o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w zakresie części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie i części budżetowej 83 pozycja 29.

Kto z państwa jest za przyjęciem pozytywnej opinii zaproponowanej przez pana posła Sławomira Skwarka? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o wyniki. Głosowało 33 posłów: za 18, przeciw 15, nikt się nie wstrzymał (0). Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek zaproponowany przez pana posła Sławomira Skwarka o pozytywne zaopiniowanie tej części budżetowej. Stwierdzam, że Komisja zaopiniowała pozytywnie projekt ustawy budżetowej na rok 2023, druk nr 2653, w zakresie działania Komisji. Na posła sprawozdawcę proponuję pana Sławomira Skwarka. Rozumiem, że się zgadza? Dziękuję.

Poseł Sławomir Skwarek (PiS):

Rozumiem, dziękuję.

Przewodniczący poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Zamykam posiedzenie. Protokół do wglądu w sekretariacie. Dziękuję bardzo.